

Prejeto izdajanje: —
 K 10—
 1—
 200
 1—
 Avstrijske: —
 13—
 Slovenske štovišče
 — 10 vizarjev. —

STRAŽA

Prejeto izdajanje: —
 K 10—
 1—
 200
 1—
 Avstrijske: —
 13—
 Slovenske štovišče
 — 10 vizarjev. —

Uredništvo in upravitelstvo: Maribor
 Brodica ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure dopoldne.

Bitolj zaseden. — Nov srbski poraz južno-zahodno od Prizrena. — Kralj Peter v nosilnicah. — Železniška zveza med Budimpešto in Carigradom gotova. — V Besarabiji mir. — Nezadovoljnost na Francoskem. — Italija bo izkravela.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo

Uradno se razglašajo:

Dunaj, 5. dec.

Rusko bojišče.

Mestoma artilerijski boj.

Italijansko bojišče.

Včeraj, dne 4. decembra so se omejili Italijani ob soški bojni črti na artilerijski ogenj mejnajoče se silovitosti. Le pri Oslaviji so poskušali po noči in po dnevu posamezne napade, ki so pa bili vsi odbiti.

Na tirolski bojni črti je sovražna artilerija živahno obstreljevala utrjeni prostor pri Lardaru.

Srbsko bojišče.

Pri Celebiču je prišlo vnovič do večega boja. Skupina, ki je napadla Črnogorce iz smeri Foče, jih je pognala v beg notri do meje.

Južno od Plevlja so odbile naše čete močne črnogorske protinapade.

Vojni plen pri mestu Plevlje znaša eden milijon infanterijskih patron ter 100 zabojev artilerijske municije.

Južno od mesta Novipazar je bilo ujetih včeraj, dne 4. decembra vnovič 600 sovražnih vojakov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 5. decembra.

Balkansko bojišče.

V uspešnih bojih pri Plevlju in v gorovju severozahodno od mesta Peč (Ipek) je bilo ujetih več sto Srbov.

Bolgarske čete so južnozahodno od Prizrena umikajočega se sovražnika ustavile, porazile in uplenile čez 100 topov in velike množine vojnega gradiva in med tem 200 avtomobilov.

V Jama-gorovju (izhodno od Debra) in na polovico pota Krčova—Ohrida so bile srbske zadnje straže porazene.

V Bitolj so vkorakali nemški in bolgarski oddelki. Oblasti in ljudstvo jih je z veseljem sprejelo.

Bolgarsko uradno poročilo.

Sofija, 4. decembra.

Ko so bili Srbi, dne 29. novembra pri Prizrenu razpršeni, so se razkropljeni deli srbske armade umaknili proti Djakovi in ob cesti Beli-Drin proti Debarju in Skadru. Naše čete zasledujejo Srbe v obeh smereh.

Dne 3. decembra je naš oddelek, ki je zasledoval Srbe ob Belem Drinu, sovražnika na neki postojanki ob levem bregu reke Ljuma ustavil in jih odločno na-

padel. Naši so srbsko armado razkropili in jo prisilili, da se je umaknila. Umikanje Srbov se je spremenilo v divji beg. Srbi so na tem prostoru pustili v naših rokah 100 poljskih topov in havbic, 200 avtomobilov in ogromno množino vojnega gradiva. Nadalje 150 trenskih vozov, mnogo obleke in druge vojaške opreme. Plena je toliko, da je pot ob Belem Drinu do Kula-Ljuma z njim popolnoma založena. V smeri proti Djakovi so se srbsko-črnogorske čete takoj, ko so se pojavili naši oddelki umaknile, izpraznile mesto Djakovo in prepustile našim 6 havbic. Naša kavalerija zasleduje sovražnika proti Djakovi.

Srbski ujetniki pripovedujejo, da so kralja Petra na begu morali nositi na nosilnicah, ker je korakanje ob Belem Drinu zahodno od Kula-Ljuma tudi s konji nemogoče.

ravnatelj na Nižje-Avstrijskem. On je tako dobro poučen o ustroju ministrstva, da pozna vsak najmanjši vijak v svojem velikem delokrogu. Dobro je bilo, da je dvorni orožnik še le zdaj pozvonil pri njegovih vratih in mu prinesel lastnoročno pisano pismo cesarjevo. Minister je bil kakih šest let vodilni ravnatelj velikega denarnega zavoda (Kreditanstalt). Poprej je samo imenoval denar, katerega davkoplačevalec pri- naša in plačuje v vladne blagajne, ali pa ga eksekutor s silo spravi v davčno blagajno. Sedaj si je moral mož denar sam zaslužiti, sam delati s pridelovalnimi sloji ter proučiti vse težave podjetja in njega nevarnosti. Nihče drugi ne ve bolje kot novi trgovinski minister, da bi carinska politika brez stalne denarne vrednosti bila naravnost nesmiselna. Mož ima podrejno ministrstvo, v katerem se soočločuje o naši bodočnosti, o sadovih in zmagah in o zopetnem našem povzdigu ljudskega blaga.

O velikem pomenu, da se je dosedanjemu bančnemu ravnatelju, in sicer ravnatelju banke, katera se v ljudstvu imenuje kratko „Rotšildova banka“, poverilo vodstvo trgovinskega ministrstva, se povdarja v listu „Economist“:

„Se tekom vojske, a še v večji meri v njej sledeči mirovni dobi, bodo naloge naše trgovske politike zavzemale velikanski delokrog. Za novega moža, ki je stopil na čelo tega gospodarsko izvanredno važnega urada, se odpira nepregledno obširno delavno polje.“

Pri tem, ko hvali list novega trgovinskega ministra, pa napade mimogrede poslovivšega se finančnega ministra dr. Engela in sicer sledeče:

„Razmerje med baronom pl. Engelom in odličnimi ter preiskutenimi sekijskimi načelniki finančnega ministrstva ni bilo nikdar prijazno in radi tega se je v ministrstvu razširila neka hladnost, ki bi pri osebnih odnosajih med ministrom in njegovimi svetovalci, osobito glede važnih del, ki pridejo sedaj v vojski na vrsto, bila škodljiva. K temu so še prišle težave v razmerju do zastopstva galiških poslancev, ki so želeli hitrejšo rešitev prošenj za škode, povzročene po vojni in primerna sredstva za zopetno zgradenje razrušenih poslopij, za oskrbovanje polja in za obnovitev živinoreje. Resno se je tudi povdarjalo, da so težave pri rešitvi vprašanja glede preskrbe za živili postale resnejše, ker potrebna denarna sredstva niso bila pravočasno na razpolago. Vprašanje o živilih je pri razpravljanju upravnih zadev imelo svoje središče tudi v poljedelskem ministrstvu, a v tem uradu ni prišlo do nobene spremembe.“

Gori imenovani list zahteva tudi izmenjavo celotnega ministrstva, ko piše:

Naglašajo se, da se ne za ojačitev z ozirom za pogodbo. Ali pa more ta ojačitev izhajati iz posameznih ministrstev in ali ni skrb za ojačitev najvišja dolžnost višjega političnega vodstva! Notranja politika sploh ne more imeti višjega cilja, kot skrb za zopetno gospodarsko povzdigo po vojski. To gospodarsko povzdigo mora podpirati trgovska politika, ki je prikrojena po evropskih razmerah. Urediti se mora tudi finančna politika tako, da se bodo dohodki države pomnožili, a se poleg tega ljudske sile ne bodo še bolj izčrpavale. To so naloge, ki jih morejo izvrševati samo ministri-strokovnjaki. Ali ni vsled tega potreba, da stoji celotno ministrstvo enotno na tem stališču?“

Socialdemokratska „Arbeiter Zeitung“ soglašajo

Glasovi o novih ministrih.

Izmenjava treh ministrstev je notranje-politični dogodek, kateri tudi v času velikih zunanjih dogodkov vzbuja splošno zanimanje. Tudi stališče, ki so ga napram spremembi vlade zavzele razne politične struje in njih glasila, ni brez pomena. Važno je, da izvemo za ta različna mnenja in sodbe o izmenjavi oseb na ministrskih sedežih. Oficielne izjave in mnenja so v tem oziru radi sedanjega izvanrednega časa zelo skromna. Z ozirom na stroke, ki se jih je zaupalo novim možem, je radovednost pred vsem velika v izvajanjih, ki jih je izzvala ministrska sprememba in glasilih velike finance. Dunajska „Neue Freie Presse“ piše:

„Trije nadarjeni možje so bili poklicani v ministrstvo . . . Z uvrstitvijo treh talentov pridemo do domnevanja, da gremo z nežnim začetkom in prizanesljivimi prehodi k nadaljnim preustrojbam. Trije novi ministri imajo skupno znamenje: Nobeden izmed teh treh ne pride iz uradniških pisarn, kjer je življenje nekaj tujega. Eden je bil v Trstu in je vsak dan videl kos svetovnega prometa; drugi je kot ravnatelj banke imel enako življensko pot kot nemški zakladni tajnik Helfferich in tretji je bil vrhovni upravitelj ljudskega denarnega zavoda v Avstriji (poštna hranilnica) in se ga slišo o zove „milijardni Leth“. Dr. Aleksander Spitzmüller je postal trgovinski minister; v resnici pa je le minister, čegar imenovanje pomeni gotovo izravnavo v ministrstvu. Bil je prezidialist v finančnem ministrstvu in pozneje eden najvažnejših svetovalcev različnim ministrom glede vrednostne politike; bil je tudi svetovalec pri sestavi proračunov, pri posojilih, ter končno deželni finančni

kakor navadno pri vseh važnejših prilikah, tudi tokrat z naziranjem „Neue Freie Presse“; tudi ona zahteva „čisto novo vlado“, ker sedanja „postaja nekako oguljena“, tako da je gospod grof Stürgkh želel celoto svojega ministrstva osvežiti. Novi možje so v očeh „A. Z.“ ko „pošteni politiki in dobri strokovnjaki“, „izborni delavci“ in pravi dalje:

„Nismo nehvaležni, kajti vsaka skromna ministrska sprememba je boljša kot, če ni nobene. Kar se ima od te izmenjave pričakovati, leži bistveno vse na političnem polju.“

Vsekako pa se „A. Z.“ pozneje spominja, da spada dr. pl. Spitzmüller med uradništvo finančnega ministrstva in da je bil svoječasno predsednik nižjeavstrijskega deželnega finančnega ravnateljstva. Ker pa je opazil, da v državni službi ne bo dosegel pravega priznanja, je stopil v službo visoke finance: bil je sedaj ravnatelj denarnega zavoda „Kreditanstalt“.

Razprave ostalih listov o ministrski spremembi se sučejo večinoma v okvirju poluradnih komentarjev.

Gospodarsko zблиžanje med Nemčijo in Avstrijo.

Javna diskusija o tem vprašanju je postala v zadnjem času zopet živahnejša, zlasti odkar so se pričele na Dunaju in v Budimpešti priprave za obnovo trgovsko-carinske avstro-ogrsko nagodbe, ki je naravno v najožji zvezi z odnosi med monarhijo in nemško državo. Vrše se sedaj tudi že sestanki raznih avstrijskih, ogrskih in nemških gospodarskih organizacij, tako na Dunaju in v Draždanah. Pretekli teden je predaval v dunajskem industrijskem klubu o gospodarskem zблиžanju med monarhijo in Nemčijo bivši ogrski državni tajnik Szterenyi, ki je razpravljaval o raznih načinih tega zблиžanja. Popolna carinska unija, to je združenje Nemčije in monarhije v carinsko enoto, ki bi imela skupno carinsko mejo, je označil Szterenyi za „ideal, ki je prelep, da bi se ga moglo ustvariti.“ Druga praktičnejša možnost bi bila carinska zveza z medcarinami, ki bi postajale vedno manjše, dokler bi po pretoku določenega časa popolnoma izginile in tako omogočile carinsko unijo.

Trejte bi bilo, da se uredi dalekosežni gospodarski preferencialni sistem, ki bi naj bil tako konstruiran, da bi druge države na podlagi klavzule o največji ugodnosti ne imele pravice, da bi se tega sistema udeležile. Kot četrti modus je označil Szterenyi dobro izgotovljeno trgovinsko pogodbo, ki bi se naj sklenila za dalje časa in vsebovala vse pogoje za vedno večje gospodarsko zблиžanje med obema državama. Szterenyi sam se je ogreval za preferencialni sistem, ki bi se moral nanašati tudi na prometno in tarifarno politiko in biti centralnim državam podlaga, na kateri bi istočasno in v medsebojnem sporazumu sklepale trgovinske pogodbe z ostalimi državami. V debati, ki se je razvila po Szterenyijevem predavanju, so se zastopniki avstrijske industrije ogrevali za vse štiri sisteme. Nazori so si ostro nasprotovali in pokazalo se je, da ves načrt še ni dozorel. Za nedolgo se vrši v Draždanah konferenca zastopnikov avstrijskih, ogrskih in nemških gospodarskih organizacij. Morda pride tam do večje jasnosti o tem važnem vprašanju.

Darovi za vojne ujetnike v Rusiji.

Cesarski namestnik grof Clary nam je poslal sledeči oklic:

Skrbni svoji so vedeli, da trpe naši vojni ujetniki v Rusiji stisko in pomanjkanje, toda gotovega pota do njih ni bilo. Po dolgih razpravah se je pa v zadnjih dneh končno posrečilo najti to pot.

Ruska vlada je dala za darove na razpolago brzovlake. Te vlake spremljajo zastopniki švedskega Rudečega križa, ki razdeljujejo darila združeni z Amerikanci in zastopniki ruskega Rudečega križa na licu mesta. Tako je ukrenjeno, kar je bilo možno, da pridejo darovi gotovo v roke vojnim ujetnikom.

Naša vlada se je te možnosti takoj poslužila; že vozijo celi železniški vlaki, obkladani z najnujnejšimi potrebami v skrbnem varstvu na izhod in vsa nadaljna sredstva so pripravljena. V prihodnjih mesecih bodo odšli nadaljni železniški vlaki.

Toda ne samo država, tudi ljudstvo, ljubezen starišev, žen in otrok se hoče udeležiti rešilnega dela. Le red pelje do cilja, samo oni pomagajo, ki brez obotavljanja donajša gotove in dovoljene reči določnim mestom. Lepo bi bilo, ako bi vsako darilo došlo k istemu, na katerega mislimo, a to je nemogoče.

Zatorej se darev na gotove vojne ujetnike ne

more prevzemati. Toda vsi morajo dati, da dobi — vsak! Zima je pred vratmi, potreba je največje hitrosti.

Denarna darila je vpslati na:
Vojnooskrbni urad, Dunaj, IX., Berggasse 16,
pod naslovom:

„Darovi za vojne ujetnike v Rusiji.“
Kot darovi (samo novi) so dopuščeni: Tople srajce, tople spodnje hlače, volnene nogavice, pleteni telovniki ali sviterji, ako mogoče na vratu iz celega, tople rokavice, žilogrelec, ščitniki za glavo, oprsniki, ogrevala za kolena, životniki, šali, žepniki (brez podob), obrisače, hlačniki brez gumija, mila, ščetke za zobe, glavniki, sredstva proti golazni.

Ako bi se k temu še pridale druge stvari, zlasti jedila, pijače, pisma, tiskovine, bi lahko to zadržalo cel transport.

Darove sprejemajo na Štajerskem društva Rudečega križa; kjer takih ni, občinska predstojništva. Ta mesta naslovijo došlo blago kakor hitro mogoče na vojnooskrbni urad, Dunaj, IX., Berggasse št. 16, kjer se sortirajo poedini zaboji približno enake vsebine.

Podpisovalci tega oklica se obračajo s svojo prošnjo tudi na izdelovalce in tovarnarje navedenega blaga za bogata darila. Ista se bodo izkazala javno. Prodajalci imenovanih daril bodo manj premožnim za ta človekoljubni namen gotovo radi pomagali z nižjimi cenami in oddajali po možnosti le najboljše blago.

C. in kr. vojno ministrstvo, vojnooskrbovalni urad,
Janez Löbl, podmaršal l. r.
Oskrbovalni komite avstrijskega Rudečega križa za
vojne ujetnike,

Marko baron Spiegelfeld,
namestnik i. sl., tajni svetnik.

Poštne pošiljatve na vojnooskrbovalni urad, skupina št. 8, Dunaj, IX. okraj, Berggasse št. 16, so pristojbine proste, ako imajo na poštni spremnici in na naslovni strani paketa naslov: „Vojna oskrba darila.“

Ta darila za vojne ujetnike se pošiljajo po železnici kot navadno vozno blago poštne prosto, ako se pošljejo kot „Darovi za vojake na bojišču“ pa pristojbinprosto glasom tarifnega predpisa št. 400, na vojnooskrbni urad, Dunaj, IX. okraj, Berggasse št. 16.

Italijanska zbornica.

Druga seja italijanske zbornice v Rimu dne 2. decembra je bila brez posebnega zanimanja. Reformirani socialisti, pristaši ljudovlade, radikaleci na levi in nacionalisti so kazali zadovoljnost napram Salandrovemu ministertvu, ker je ministertvo s tem, da je podpisalo londonsko pogodbo, da Italija ne sklene posebnega miru, ugodilo njih željam. Druge zbornične skupine so molčale, edino socialisti so nastopali opozicijsko. Predsednik je prečital brzozjavne pozdrave iz Ogleja, Ronkija in Gradeža. Brzjav iz Gradeža naglašalo zahvalo tamošnjega prebivalstva „radi rešitve iz kreppljev tiranskih zatiralcev.“ Poslanec tovarnar Orlando se pritožuje, da med tem, ko se avstrijska mornarica izogiba pomorski bitki in obstreljuje italijansko obalo, italijansko brodogrje opravlja samo težavno in mučno stražno službo. Italijansko brodogrje pa pri tem niti ne more čuvati italijanskih obrežnih mest in nikjer ne pokaže niti trohe svoje moči. Govornik je izrazil željo, da bi se naj zgradilo več podmorskih čolnov.

Socijalistični poslanec Trenes je na oster način obsojal nasilni način vladanja in samooblastno postopanje posameznih vođilnih politikov pri izbruhu vojske, nadalje slabo gospodarstvo, kapitalistično izkoriščanje, slabo diplomacijo na Balkanu in želje po nadaljevanju in razširjenju vojske. Govornik je izrazil željo, da se naj pospeši gibanje za mir. Trenesu ni nihče močno ugovarjal. Pritrjevali pa so mu vendar samo tovariši iz socijalistične skupine.

Bivši minister Giolitti se ne udeležuje zasedanja zbornice. Domneva se, da se je zadnji čas med njim in Salandrom doseglo sporazumljenje v toliko, da Giolittijevi pristaši ne bodo delovali zoper Salandrovo ministertvo. Do kakega drugega sporazuma pa med Salandro in Giolittijem menda ni še prišlo. Ker še Salandra vedno zamača na kak uspeh italijanske armade, po katerem bi se stališče vlade utrdilo, mora iskati pota, da zabrani skupen napad pristašev Giolittija in socijalistov na vlado. Zaradi tega je sedaj razpoloženje zoper Giolittijevo stranko dokaj boljše kot poprej. Giolittijevi se ne smatrajo več za sovražnike in izdajalce domovine. To se je že opazalo pri Orlandovem govoru v Neapolju. Edino vojna stranka in njena glasila se še po divje zaletavajo v mirnega Giolittija.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Naši boji s Črnogorci so zelo srditi. Pri Celebiču, jugoizhodno od Foče, in južno od Plevlja so se postavili nanovo v bran, a so bili premagani.

S Srbi se imamo spopade južno od Novoga pazarja.

Bolgari so porazili Srbe zopet jugozahodno od Prizrena ter zajeli velik plen. Srbi se umikajo pred Bolgari proti Djakovi (severozahodno od Prizrena), ob Beli Drini proti Skadru (zahodna smer od Prizrena) in proti Dibri (južna smer od Prizrena).

Četverosporazumovi listi so prinesli vest, da je kralj Peter v Skadru. Bolgarsko poročilo pa pravi, da je pri svojih četah ob Drini.

Dolgost naše srbske fronte.

Naša in bolgarska fronta je bila začetkoma boja okoli 600 km dolga. Sedaj znaša k večjemu 250 km, torej je za 350 km krajša.

Bolgari so se skraja v južni Macedoniji zadržali le defenzivno. Sedaj imajo dovolj čet, da začnejo ofenzivo.

Bolgarsko-srbsko bojišče.

Nemške čete generala Gallwitza in bolgarske čete generala Todorova so zasedle Bitolj (Monastir). Prebivalstvo jih je sprejelo z veseljem.

Grška ni sprejela poniževalnih četverosporazumovih zahtev, za to se pogajanja nadaljujejo.

Pomembno je, da so čete generala Gallwitza prve vkorakale v Bitolj. Mogoče, da bodo nemške čete prevzele nalogo končnih bojov proti Francozom in Angležem na grških tleh. Tako se odvzame Grški možnost, da bi mogla priti z Bolgarsko v sovrastvo. Že prihodnje dni bomo videli, ali naše mnenje odgovarja resnici.

Bitolj (Monastir) zavzet.

„Agenzia Stefani“ javlja iz Aten z dne 3. decembra: Včeraj, dne 2. decembra, ob 3. uri popoldne so Bolgari zasedli Bitolj.

„Secolo“ javlja iz Florine z dne 2. decembra: Srbske čete so v jutro zapustile mesto Bitolj. Umaknile so se proti Resni (izhodno od Bitolja, torej proti Albaniji).

Boj za Bitolj.

Vojni poročevalec Magrini poroča dne 2. dec. o predaji Bitolja, katere se je sam udeležil. Ko so Bolgari začeli ogroževati cesto Bitolj—Resna, so bili Srbi prisiljeni k umiku. Srbske čete so se začele umikati iz Bitolja in okolice dne 2. decembra ob eni uri po noči. Mestni prefekt in župan sta oborožila meščansko stražo, da se v mestu ohrani mir in red. 4000 dvojnih meterskih stotov živil so Srbi imeli s hranjenih v bitoljskih skladiščih. Ker ni bilo prevoznih sredstev na razpolago, so morali vse te pustiti v mestu. Tudi 300 srbskih ranjencev je ostalo v Bitolju. Oskrbo bolnišnic so Srbi izročili ameriškemu odposlanstvu Rudečega križa.

Ob 11. uri dopoldne se je slišalo v mesto močno streljanje. Srbi so se umikali in na umiku opletili kakih 20 trgovin. Polkovnik Vasič, ki je imel obrambo mesta v rokah, je izjavil, da je moral Bitolj zapustiti, da krije umikanje severne srbske armade v Albanijo. Vasič je do zadnjega trenutka upal na francosko-angleško pomoč, a zaman. Ko se je Vasič odpeljal iz mesta, je rekel: „Prepuštil sem prebivalstvu živila, a obljubljam vam skorajšnjo vrnitev.“

Angleški list „Daily Chronicle“ pa poroča iz Soluna: Boj za Bitolj je trajal blizu 24 ur. Glavna borba med Srbi in Bolgari se je bila ob mostu čez reko Črno. Srbi so skušali v zadnjem trenutku most spustiti v zrak, a komitaši so grozili Srbom na drugi strani odrezati umikanje. Vasičeva četa je zbežala v smeri proti Albaniji.

Grčija odklonila četverosporazumove zahteve.

Rim, 3. decembra.

Po poročilu lista „Messagero“ je Grčija ponovno odločno zahtevala četverosporazuma, tičočo se prostega razpolaganja čez Solun in železnice, odklonila.

Nadaljna poročila že govorijo o zopetnih angleških in francoskih gospodarskih prisilnih odredbah zoper Grčijo.

Proč iz Soluna!

Pariško časopisje je priobčilo dne 4. decembra sledeče: Grška vlada je četverosporazumovim zastopnikom v Atenah svetovala, da naj reši četverosporazum svoje čete pred napadom nemških in bolgarskih čet ter da zapuste njegove čete nemudoma Solun, ki nima sedaj za četverosporazum nobene vrednosti, ker je srbska armada že docela uničena.

Bodočnost Bolgarije in Srbije.

Posebni dopisnik „Az Esta“ je imel v Sofiji razgovor z Radoslavovim. Ta je rekel: Srbski odpor je zlomljen. O tem ni več dvoma. V nekaj dneh bo cela Srbija v rokah zaveznikov. Glede bodočnosti Srbije je Radoslavov rekel: Mislim, da je Avstrija že samoposebi umevno sklenila, kaj misli storiti, da za bodočnost enkrat za vselej odstrani politično in gospodarsko nevarnost. Na drugi strani se pa misli, da se bo dalo vse narodne bolgarske ideale popolnoma uresničiti in da bodo vse bolgarske zemlje, katere so dosedaj nosile srbski jarem, združene za večne čase z Bolgarsko. Kaj se zgodi z drugimi kosi, o tem se ve ravno toliko, kakor o prihodnosti srbske dinastije.

Kako dolgo se bo Bolgarija bojevala.

Član bolgarske vlade je podal dopisniku berlinskega lista „Vossische Zeitung“ sledečo izjavo:

S popolnim porazom Srbije še ni izvršila Bolgarija svoje naloge v tej svetovni vojski. Bolgarija ne položi svojega orožja poprej iz rok, dokler ne bodo premagani tudi srbski zavezniki. V prvi vrsti bodo Bolgarija premagati četverosporazumove čete, ki se nahajajo na macedonskem ozemlju. Sicer se sme že danes smatrati kot ugotovljeno, da bo Grčija razorožila poražene četverosporazumove čete.

Ministru ni ničesar znanega o kaki pogodbi med Grčijo in Bolgarijo, toda smatra za možno, da se bo sklenila tozadevna pogodba, kajti Grčija in Bolgarija imata na Balkanu veliko skupnih interesov. Grčija bo ostala nadalje nepristranska, več pa ne more Bolgarija zahtevati od Grčije. Tudi Rumunija bo ostala nepristranska, čeprav bi se utegnili značaj te nepristranosti nekoliko oddaljiti od nepristranosti Grčije.

Avstrijsko-italijansko bojišče.

Zdi se, kakor da bi boji na italijanskem bojišču vendar začeli nekoliko pomehčavati. Toda okoli Gorice še Lahji ne popustijo.

Italija bo ob Soči izkrvavela.

Švicarski major Tanner je odposlal listu „Baseler Nachrichten“ iz Gorice brzovjavko s sledečo vsebino: Ob soški bojni črti govore dejstva mnogo več, kakor sem pričakoval. Zgolj nerazumljivo mi je, da se še mogoče vstrajati avstrijskim vojakom v čestokrat popolnoma zasutih postojankah, katere je poprej obsipavala italijanska artilerija z najtežjimi granatami in kateremu obstreljevanju je sledil hud naval italijanske infanterije. Vse branitelje soške bojne črte, od onih v strelskih jarkih notri do armadnega poveljnika, preveva eden in isti duh: Popolno zaupanje. Italijani so se pač korak za korakom približali avstrijski obrambni črti, tudi so prisilili branitelja, da je moral tuintam upogniti nekoliko svojo bojno črto, ter prepustiti Italijanom na dveh mestih nekoliko prej pridobljenega ozemlja, toda ta malenkostna pridobitev ni v nobenem razmerju z ogromnimi italijanskimi izgubami glede človeških žrtev in velikanške uporabe municije. Postojanke in kritja, katera je italijanska artilerija poškovala, pa avstrijski vojaki vselej znova popravijo in še bolj utrdijo, nobenemu pa niti na misel ne pride, da bi jih zapustil in se umaknil. Če bi pa prišlo kljub temu tako daleč, kar se pa zdi popolnoma neverjetno, da bi se Avstrijci umaknili iz prve bojne črte na drugo obrambo črto, bi se ponavljal enostavno ravno isti ples, ki že traja skozi celih šest mesecev na prvi obrambni črti. Ob soški bojni črti bo padla končna odločitev v tem smislu, da bodo Italijani popolnoma izkrvaveli. Če pravijo italijanska poročila, da se italijanske čete bližajo vedno bolj Soči, je razumeti tako, da se sicer približujejo prednjim delom soške bojne črte, toda goriško območje še pa ni predrto na nobenem mestu.

Mrtva Gorica.

Po cestah ni mogoče hoditi. Skakati se mora čez globoke luknje, ki so jih napravile italijanske granate. Ceste so popolnoma izumrte. Vsa vrata in okna so zaprta. Le posamezne osebe preplašene hite poleg zidov. Preplašene obstanejo, če tuli kaka granata v zraku. Hitro izginejo okoli vogala. Na vsak grom ljudje preplašeno obstanejo in čakajo vdano, kam da zopet udari smrt.

Groza v goriški kapucinski cerkvi.

V goriško kapucinsko cerkev so padale granate med službo božjo. Pater Sabas, ki je maševal, je prvi hitel pomagat ranjencem. Med samaritanskim delom ga je zadela in zelo nevarno ranila italijanska granata.

Avstrijsko-rusko bojišče.**V Besarabiji mir.**

Ob bukovinsko-besarabski meji vlada že nekaj dni popoln mir. Sneženi zameti, viharji in huda zima izključujejo vsako večje podvzetje. Ruski sunki so prenehali. Ruske čete so se umaknile v poprej pripravljene postojanke, v katerih nameravajo prezimiti.

Resnica o ruski armadi v Besarabiji.

„Nova Reforma“ poroča po raznih ovinkih: Poročila raznih rumunskih listov o zbiranju velikih ruskih čet v Besarabiji in pri Odesi, ki naj jih pošljejo proti Bolgarski, je treba kritično presoditi. — Pred vsem je naglašati, da so ta poročila izšla samo v rusofilskih bukareških listih, ki hočejo na ta način uplivati na rumunskega ministrskega predsednika Bratiana. Iz vojaških taborišč pri Odesi, Kišinevu, Tiraspolu, Reniju in Izmajlu bodo vzeli pomožne čete, ki jih bodo postavili v izhodno-gališko fronto. Vesti o ekspedicijah čet na Bolgarsko niso resnične, kakor so tudi neresnične zadnjič razširjene vesti, da je pripravljenih 300 transportnih ladij, da odpeljejo rusko armado pod poveljništvom generala Kuropatkina.

Nemško-francosko bojišče.**Zoper vpoklic mladoletnih na Francoskem.**

V francoski zbornici sta poslance Turmel (radikalosocialistična stranka) in Auriel (socialistična stranka) utemeljevala svoje predloge, ki so naperjeni zoper vpoklic letnika 1917. Poslanca zahtevata, naj se vpoklic preloži. Ako pa država rabi novih vojakov, naj vpokliče vse tiste, ki se skrivajo pred vojaško dolžnostjo. Sramotno bi bilo, ako bi se take zajce štutilo. Radikalni socialisti so svoj predlog takoj umaknili in se pridružili socialističnemu predlogu. Kljub ponovnim izjavam poslancev, ki so stavili omenjene predloge in nujnega poziva na vojnega ministra, naj vlada vpoda le določne izjave glede postave o varstvu mladoletnih (lex Dalbiez), vojni minister Gallieni ni dal nikakega odgovora. Socialistični predlog je bil s 405 proti 115 glasovom odklonjen.

Samo ubogi ljudje morajo v vojsko.

V francoskem parlamentu je zahteva, da se vpokliče letnik 1917, hudo razburila vse duhove. Opozicija je uporabila to priliko, da je pikro napadla ministrskega predsednika Brianda in vojnega ministra Gallienija.

Briand kliče: „Ako nam nečete izraziti zaupanja, bomo vodstvo državnih poslov prepustili drugim rokam!“

Glas z galerije: „Samo ubogi ljudje (proletarci) se pošiljajo v vojsko.“

Temu je predsednik energično ugovarjal ter rekel, da v strelskih jarkih ni nobene razlike med stanovji.

Poslanec Jobert kliče: „Če se med vojsko tudi ne bo posrečilo, da se ubije ljudovlada, se vendar trudijo, da ubijejo pristaše ljudovlade.“

Poslanec Bernard se pritožuje, da še vlada vedno ne izdaje seznamov mrtvih in ranjenih.

Poslanec Raffien je dobil ukor, ker je rekel, da nekateri ministri poznajo le en posel, namreč da zaničujejo človeško življenje.

Francoska ofenziva spomladi.

Ko se je francoski parlament posvetoval, ali naj dovoli vpoklicanje letnika 1917, se je vojni minister Gallieni izrazil:

Parlament naj da ta letnik kakor najhitreje vojaštvu na razpolago, da je spomladi leta 1916 dobro pripravljen, namreč ob času, ko bodo ojačenja in priprave Franciji sporazumno z zavezniki dovoljevale da poskusi odločilen napor.

Te ministrove izjave se je treba držati, ker je, če ne absolutno, vsaj bolj zanesljiva, kakor vsa privatna poročila iz Lugana, Amsterdamu, Kodanja in od drugod, kjer najmanj vedo o vojnih pripravah posameznih držav.

Sv. oče za mir.

Turinski list „Stampa“, ki se ga smatra za resnega, je izvedel iz vatikanskih krogov, da bodo dobili kardinali, ki so sedaj poklicani v Rim, nalog,

da doma delujejo za mir. Tudi belgijski kardinal Mercier velja za ono od papeža izbrano osebo, ki je pod vodstvom papeževim določena, da deluje za mir. Nadalje pariški kardinal Amette, nemški kardinal pl. Hartmann ter kardinala Frühwirth in Scapinelli v Monakovem in na Dunaju, osobito pa Frančišek Burne, kardinal v Westminsteru na Angleškem, katerega bo podpiral angleški kurijski kardinal v Rimu, Gasquet. Ker je belgijskemu kardinalu Mercierju že natanko znano, kako misli belgijsko ljudstvo in belgijska vlada o miru, zlasti ker so mu dal belgijski ministri ob priliki jasno razumeti, da ste belgijska politika in vatikanska politika zadevi, ki se jih mora razločevati drugo od druge, ni hotel kardinal Mercier s potovanjem v Rim poslabšati sedanjega političnega položaja in je ostal doma. List „Stampa“, ki zatrjuje, da smo bližje miru, kakor si mislimo, izvaja razlog za to svojo trditev ravno iz tega, ker je opustil kardinal Mercier svoje potovanje v Rim.

Anglija že govori o miru.

Iz Amsterdamu se poroča:

Lord Haldane je rekel na nekem zborovanju da sta združeni z mirovnim vprašanjem dve vprašanji: Prvo vprašanje so pogoji za mir, drugo je pa, kako se naj zabrani, da bi ne prišlo do zopetne nove svetovne vojske. Na prvo vprašanje ne more dati še nobenega odgovora, ker ima Anglija zaveznice. — Nemčija je močno podcenjevala četverosporazumove pomožne vire. Glede bodočnosti je rekel, da se bode izkazalo za nemogoče, ohranjovati mir z neprestanim oboroževanjem: Vse velesile, nepristranske države in drugi bi morali skupno delovati, da se napravi mir ter da se obvaruje Anglijo pred škodo in da se zabrani, da breme oboroževanja ne uniči — Nemčije.

Želja po miru na Francoskem.

Pariški poročevalec Martin piše švicarskemu listu „Journal de Geneve“, da si brezdvomno že želi ves francoski narod miru, vendar si nihče ne upa, tega javno izgovoriti, ker bi bil neusmiljeno kaznovan. Ministrski predsednik Briand sam je na glasu, da si želi mirovnih pogajanj. Toda iz bojazni se še cela Francija izjavlja „za zmago.“

Portugalska na strani četverosporazuma.

Iz Lizbone se dne 3. decembra poroča: Vlada se je v zbornici, ko se je predstavila poslancem, izjavila, da se bo trudila za zmago pravice in pravičnosti, ki je na strani Anglije (?) in njenih zaveznic (?) in bo tem podala potrebno pomoč.

Posvetovanje „Rudečega križa“ v Stockholmu.

Iz Stockholma se poroča:

Poč pokroviteljstvom princa Karola švedskega se vršča konferenca odposlancev avstrijsko-ogrškega, nemškega ter ruskega Rudečega križa je bila 1. decembra zaključena, ko je bil poprej od vseh odposlancev podpisan tozadevni zapisnik. Ta zapisnik vsebuje vse sklepe in želje, ki bi se naj priporočale dotičnim prizadetim vladam in ki vsebujejo oskrbovanje vojnih ujetnikov. Na posvetovanju je vladala popolna složnost in vsi sklepi so bili enoglasni.

Na predlog princa Karola švedskega bi se naj imenovala mešana komisija, sestojeca iz treh nepristranskih članov, namreč enega švedskega, enega danskega in enega švicarskega ter enega nemškega, enega avstrijskega, enega ogrškega in treh ruskih članov, kojih naloga naj bo, da napravijo potovanja in si ogledajo taborišča za ujetnike v obeh vojskujočih se državah ter da potem poročajo merodajnim oblastim o kakšnih morebitnih neredih v teh ujetniških taboriščih. Dne 15. decembra t. l. bo objavljena vsa vsebina, ki je zapisana v dotičnem zapisniku.

Dobro plačani angleški ministri.

Londonski „Daily Mail“ piše: Splošno vlada mnenje, da bi morali pred vsem dajati ministri do-

ber vzgled, če se hoče prisiliti Anglijo k varčnosti. Ministrom se je namignilo, da bi se naj zadovoljili s polovico svoje plače. V Združenih državah v Severni Ameriki je 11 ministrov, ki upravljajo 100.000.000 duš broječo državo in vsak teh ministrov dobiva samo 2400 funtov (60.000 K) letne plače, dočim pa ima Anglija 21 ministrov, kojih skupna plača znaša letno 119.000 funtov (2.975.000 K). Samo lord-kancelar dobiva 10.000 funtov (250.000 K) letne plače.

Naseljevanje v Sum - graškem

Hranilnice na Sedmograškem so sklenile, da bodo pričele z močnim naseljenjskim delovanjem. V to svrhu so ustanovile sklad, ki znaša že 4.000.000 kron. Naseljevalo se ne bo družin iz Nemčije, temveč se bo sporazumno z ogrsko vlado z Ogrskega skušalo spravljati nemške družine na Sedmograško. Na ta način se upa saško naselbino na Sedmograškem ojačiti in jo tudi gospodarsko močno okrepiti.

Tudi med Slovenci in Hrvati bi se moralo sedaj misliti na to, kako bi se izseljevalni tok med njimi naravnal v Sirmijo in Hercegovino. Tudi na okrepitev avstrijskega, slovenskega življa v Gorici bi trebalo misliti.

Kitajska postane zopet cesarstvo

Iz Londona se poroča:

Kitajski listi pišejo, da se je zaročil bivši kitajski cesar s hčerko sedanjega predsednika kitajske ljudovlade, Juansikkaja. Kitajska postane zopet cesarstvo.

Politične vesti.

Ministrski svet. V soboto, dne 4. decembra, popoldne, se je na Dunaju vršil ministrski svet, katerega so se udeležili vsi ministri, tudi trije novoimenovani.

Stari ministri — na starih sedežih. Bivši minister notranjih zadev, Heinold, je zopet imenovan za namestnika na Moravskem; bivši trgovinski minister Schuster pa je imenovan zopet za guvernerja c. kr. poštne hranilnice. Oba sta že bila svoj čas na teh mestih.

Novi predsednik najvišjega računskega dvora. Bivši ministrski predsednik Maks Vladimir bar. Beck je imenovan za predsednika najvišjega računskega dvora.

Raznoterosti.

Cesar za Gorico. V posebnem pismu na grofa Stürgkha izreka presviti cesar svoje sožalje vsem prebivalcem Gorice radi italijanskega razdejanja ter naroča ministrskemu predsedniku, da skrbi za Gorico kakor za druge od sovražnikov razdejane kraje. Prisrčnost cesarjevega pisma bo nanovo vžgala ljubezen prizadetega primorskega prebivalstva do presvitelega vladarja.

Tržaški Slovenci slavijo cesarja. „Edinost“ poroča: Proslava 67letnice vladanja Njegovega Velikanstva cesarja Franca Josipa I., ki jo je priredila dne 1. decembra ženska podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda v veliki dvorani Narodnega doma, je uspela najslajše: po izvršitvi programa, ki je nadkrilila vsako pričakovanje, po sijaju, ki so ga jej dali odlični gostje in predstavitelji civilnih, vojaških in cerkvene oblasti, in po ogromni udeležbi iz vseh slojev tržaškega slovenstva. Dvorana je bila sijajno odličena s tapetarijami in draperijami. Prireditve so počastili: njeg. ekszellenca g. namestnik baron dr. Fries-Skene z gospo soprogo, preč. g. škof monsig. dr. Andrej Karlin in mestni poveljnik generalmajor A. vitez Wasserthal. Dalje so došli: namestništevni svetnik in vladni komisar za Trst Ivan de Krekich-Strassoldo pl. Treuland z gospo soprogo, podpolkovnika Schottkowsky in Hamula in mnogo drugih častnikov; kanonika Kosec in Slavec in več drugih duhovnikov; okrajni glavar in vodja namestniškega svetništva dr. Emil pl. Fabrizi, vladni svetnik in namestnik redarstvenega ravnatelja dr. Anton Mahkovec, deželni šolski nadzornik Fran Matejčič, prezid. predstojnik in okrajni glavar Edmund Fabiani, ravnatelj državne meščanske šole na Lipskem trgu Ad.

Endler in drugi. G. namestnika je sprejel v vestibulu damski odbor, na čelu mu gospe dr. Slavikova, dr. Rybarjeva, Bartlova in Spillerjeva, a deklice so izročile obema navedenima damama krasne šopke cvetja. Gostje so vstopili v častne lože v spremstvu poslanca dr. Rybara, dr. Slavika in dr. Wilfana in ob zvokih cesarske himne, ki jo je vse mnogoštevilno občinstvo poslušalo stoje. Nato se je začel razvijati spored s hvalevredno točnostjo. Vse točke tega različnega in slavju primernega sporeda so šolski otroci izvajali neprisljano in zelo ljubko, a ob enem precizno in disciplinirano. Živa slika, predstavljajoča poklanjanje slovenske mladine cesarju, je bila zelo okusna in slikovita. Petje mladih grl, toliko v hrvatskih in slovenskih narodnih pesmih, kakor tudi v spevoigri „Habsburški rod“, gladko, čustveno in ubrano. Deklamacije in pevske solo-točke, jasne in učinkujoče vsled razločnega in preudarnega naglašanja. Skioptične slike, ki so spremljale in ilustrirale spevoigro, zelo značilne in srečno izbrane. Vsem točkam sporeda je sledilo živahno odobravanje vseh prisotnih, ki je veljalo uspelemu izvajanju in organizatorjem prireditve in ki je — posebno na koncu ob sliki častiljivega cesarja in oni prestolonaslednika — izzvenelo v spontano patrijotično manifestacijo. Slavnost se je zaključila s cesarsko pesmijo, ki so jo otroška grla ubrano in krepko zapela ob ponovni manifestaciji občinstva.

Naročanje slike cesarjeve po najnovšem posnetku. Urad za vojno pomoč je dal po zadnjem posnetku Njegovega Velikanstva napraviti po dvornem fotografu Pietznerju barvno sliko z najvišjim podpisom in jo da v razprodajo v velikosti 56 : 75 kot četerbarven tisk v prilog oficijelni vojni oskrbi. Na prošnjo pisarne za vojno pomoč je predsednik c. kr. redarskega ravnateljstva na Dunaju pooblaščen, da osebam, ki jih označi pisarna za vojno pomoč — kolikor ni proti njim opravičenih pomislekov — izda dovoljenje za nabiranje naročnikov in podpisnikov na to umetno sliko z veljavnostjo za vsa kraljestva in dežele, zastopane v državnem zboru v okvirju ministra za notranje zadeve.

Bivši olomuški knez nadškof dr. Teodor Kohn umrl. Na svoji graščini v Ernovžu pri Spielfeldu je v petek, dne 3. decembra, umrl bivši olomuški knez nadškof dr. Teodor Kohn, star 70 let. Umrl je bil leta 1892 izvoljen za knez nadškofa v Olomucu. V spomladi leta 1904 je dr. Kohn moral zapustiti nadškofjski sedež in se je stalno naselil v Ernovžu. A čuden slučaj je, da je njegov naslednik dr. Fran S. Bauer umrl osem dni pred njim, t. j. dne 25. novembra t. l. Pogreb dr. Kohna bo jutri, torek popoldne, v Ernovžu.

Volitev novega olomuškega nadškofa se bo vršila dne 21. decembra. Olomuški kapitelj ima namreč sam pravico izvoliti knez nadškofa.

Novi vojni kurat. Cesar je imenoval č. g. Janeza Mlakar, vpok. župnika tržaške škofije na Hajdinu za vojnega kurata in je dodeljen k domobranskemu polku št. 26.

Vpoklic črnovojnikov preložen od 6. na 15. decembra. Črnovojnikom letnikov 1872, 1873, 1875 in 1896, ki so bili pri zadnjih nabiranjih spoznani sposobnim in so bili za danes, dne 6. decembra v poklicani, še ni traba ta dan v vojaško službo, ampak se le dne 15. decembra. Vlada je ta termin preložila, ker se je vreme zadnje dni tako ugodno obrnilo, da se še lahko opravljajo nujna dela na polju. Ako pa se je kateri črnovojnik teh letnikov kljub novi vladni odredbi prijavil v vojaško službo, se ga na njegovo željo pridrži v aktivni službi, ali pa se mu da do dne 15. decembra dopust.

Junaški pekovski pomočnik. Leopold Škerget, pekovski pomočnik v Mariboru, ki se že od začetka vojske nahaja na bojišču, je bil radi izvanredno hrabrih junaških činov odlikovan s srebrno hrabrostno kolajno I. in II. vrste.

Odloženi izpiti. Ministrstvo za poljedelstvo je z naredbo od 25. julija 1915, št. 32.807 odložilo na nedoločni čas termin za državne izpite za gozdarje, za službo gozdnega varstva in za tehnično pomožno službo. Ti izpiti bi se bili imeli glasom § 9 naredbe ministrstva za poljedelstvo od 3. februarja 1903 drž. zakonik št. 30 vršiti vsako leto. Določitev termina za te izpiti se objavi pravočasno.

Pohištvu in pisarniške potrebščine. „Narodnega Lista“ na prodaj. Iz Celja se nam piše: Kakor je razvidno iz inserata v „S. N.“, je pohištvo uredništva bivšega celjskega „Narodnega Lista“ na prodaj.

Pravi radikalizem. „Jaz poznam le en radikalizem v ljubezni do naroda, v samozatajevanju in neumornem delu.“ — Te besede je izgovoril bivši minister dr. Port pred šestnajstimi leti. Obudivši to reminiscenco piše praška „Union“: „Te besede morajo biti danes bolj nego kdaj deviza nam vsem, če hočemo v naši češki domačnosti priti do davno zaželenega miru. Ako ob vsestranskem samozatajevanju in oziraje se na blaginjo vsega naroda usvarimo najprej organ, ki naj bi zastopal interese našega naroda v najvažnejših vprašanjih sedaj in po vojni, se bomo mogli potem z večjo nado do uspeha lotiti tudi stvari, ki jih vsled politične previdnosti v tem času ne smemo forsirati.“

Dva velika dobrodelna koncerta. „Glasbena Matica“ v Ljubljani priredi v torek, dne 7. in v sredo, dne 8. decembra 1915 ob 8. uri zvečer v veliki

dvorani hotela „Union“ v počastitev spomina naših v vojni padlih hrabrih junakov in na korist našim invalidnim in oslepelim vojakom dva velika dobrodelna koncerta pod vodstvom koncertnega vodje gospoda Mateja Hubada. Pri koncertih sodelujejo: gospa Bertja Javurek, koncertna pevka iz Gorice (sopranski solo); gospa Marija Peršl, koncertna in operna pevka s Poznanja (altovski solo); gospod Leopold Kovač, koncertni pevec in član pevskega zbora Gl. Matice (tenorski solo); gospod Josip Križaj, koncertni in operni pevec iz Zagreba (basovski solo); pevski zbor „Glasbene Matice“ in godba, popolni orkester slavnege c. in kr. pešpolka. — Spored: 1. G. F. Händel: „Largo“ za veliki orkester. Izvaja popolni vojaški orkester pod vodstvom svojega gospoda kapelnika. 2. Wolfgang Amadeus Mozart: „Requiem“ za soli, mešani zbor in orkester. (Skladba zložena na Dunaju leta 1791.) St. 1. Requiem in Kyrie. Sopranski solo in zbor. (Fuga.) 2. Dies irae. Zbor. 3. Tuba mirum. Četverospev. (Solisti.) 4. Rex tremende maiestatis. Zbor. 5. Recordare, Jesu pie. Četverospev. (Solisti.) 6. Confutatis maledictis. Zbor. 7. Lacrymosa dies ille. Zbor. 8. Domine Jesu Christe. Zbor in solist. 9. Hostias et preces. Zbor. 10. Sanctus. Zbor (Fuga.) 11. Benedictus. Četverospev, solisti in zbor. 12. Agnus dei. Sopranski solo in zbor. (Fuga.) Začetek točno ob 8. uri. Konec ob pol 10. uri. Če e prostorom: Sedeži po 6, 5, 4, 3, 2 K. Stojišča po K 1.20, za dijake in dijakinje po 60 h. Predprolaja vstopnic v trafiki gde. J. Dolenčeve v Prešernovi ulici in na večer koncertov od 7. ure naprej pri blagajni.

Dunaj. Slovenci ranjenci nam pišejo: Sprejmite najsrčnejšo zahvalo od slovenskih ranjencev za vašo dobrotljivo pošiljatev vašega cenjenega lista, katerega ste že celo leto pošiljali brezplačno ubogim ranjencem v dunajskih bolnišnicah. Vaš cenjeni list čitajo v sledečih dunajskih bolnišnicah: Reservespital Kleiterhofer-Schule, XVIII.; Rekonalescentenheim Martinstrasse, XVIII.; Reservespital Laiteimargasse, XVIII.; Reservespital Zieglergasse VII.; Filialspital Wiesberggasse, XVI.; k. u. k. Reservespital Bodenkulturschule, XVIII.; k. u. k. Universitätsspital, I. Od vseh teh bolnišnic se vam slovenski ranjenci zahvaljujejo. — Janez Roškar, Aberšek Janez in Franc Drolenik.

Nakup riža in masti v Švici. Cesarska namestnija nam piše, da je več občin in organizacij prosilo namestnijo, naj bi se izposlovalo dovoljenje izvoza raznih predmetov, posebno živil, n. pr. riža in masti iz Švice. Taka izvozna dovoljenja pa se zdaj žal ne morejo dobiti. Radi tega se svetuje, da se naj pri nakupu blaga v tujini nikakor ne računam na izvozno dovoljenje. Trgovci in občine naj to upoštevajo in naj kupujejo blago le tedaj, ako se postavi na avstrijske postaje. Vsekako pa ga naj izplačajo še le tedaj, ko je blago že došlo na naročeno mesto. Naj nikogar ne vara obljuba tujih prodajalcev, da se bo izvozno dovoljenje naknadno izposlovalo.

Viničarski tečaj v Mariboru. Štajerski deželni odbor razglašja, da se bo vršil tudi v prihodnjem letu tečaj za viničarje na deželni sadjerejski in vinarski šoli v Mariboru. Tečaj, v katerega bo sprejetih 14 viničarskih sinov in sinov posestnikov, se prične dne 15. februarja 1916 in bo trajal do 1. marca 1916. **Tozadevne, koleka** proste prošnje je vložiti do 10. januarja 1916 na štajerski deželni odbor.

Dopisi.

Maribor. V pretečenem tednu je bilo v Mariboru pet slučajev škrlatice in štirji slučajevi davice.

Maribor. Dne 3. decembra t. l. je umrla v visoki starosti 75 leta Ana Badl, soproga znanega imovitega hišnega posestnika in tovarnarja v Mariboru Antona Badl.

Maribor. Od 1. decembra naprej se izplačujejo preskrbovalne podpore na tukajšnji davkariji samo enkrat v mesecu. Dosedaj so se te podpore izplačevale dvakrat mesečno.

Maribor. Zdravnik dr. Frank si je pri izvrševanju svojega zdravniškega poklica zastupil kri in leži sedaj težko bolan na bolniški postelji.

Sv. Jakob v Slov. gor. Častniški sluga Ivan Knuplež od 26. domobranskega pešpolka je radi izvanrednega junaštva dobil srebrno kolajno 2. vrste.

Radgona. Dne 2. decembra je umrla tukajšnja grofica Ottilija Wurmbrand, vdova umrlega gornje-radgonskega grajščaka grofa Alojzija Wurmbrand.

Ločič pri Ptuj. V gospodarskem posloju tukajšnjega posestnika Ignacija Čeh je izbruhnil požar, ki je v kratkem času uničil gospodarsko poslojce, poljsko orodje ter vse zaloge živil. Škoda znaša čez 100.000 K. Prizadeti posestnik je bil zavarovan le za neko majhno svoto.

Vurberg pri Ptuj. Franc Žiber, nadučitelj na tukajšnji ljudski šoli, je odlikovan s častno kolajno za svoje štiridesetletno zvesto službovanje.

Celje. Vsled ran, zadobljenih na bojišču, so bile v zadnjih dneh pokopane na tukajšnjem mestnem pokopališču sledeče vojaške osebe: pešci Andrej Sustar, Juro Jovič, Anton Brandolini in M. Tomišič.

Celje. Dne 30. novembra je umrla v visoki starosti tukajšnja polkovnikova vdova Emilija Sušic.

Slovenjgradec. Po kratki boleznii je umrl tukajšnji upokojeni orožniški stražmojster Ivan Vantur v starosti 66 let.